

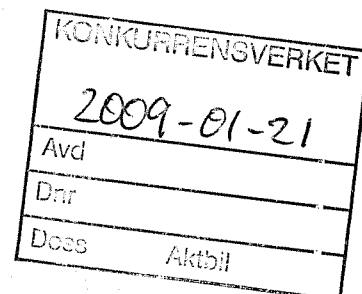

**LÄNSRÄTTEN I
VÄNERSBORG**

Linda Wallin

DOM
2009-01-20
Meddelad i
Vänersborg

Mål nr
2871-08E

SÖKANDE

Lund & Valentin arkitektur och design AB, 556163-9740
Box 3194
400 10 Göteborg

Ombud: jur. kand. Carl Hagberg
Wistrand Advokatbyrå
Box 11920
404 39 Göteborg

MOTPART

Borås stad
Lokalförsörjningskontoret
Fastighetsavdelningen
501 80 Borås

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Länsrätten avslår ansökan.

Länsrättens interimistiska beslut av den 28 november 2008 upphör härmed att gälla.

Dok.Id 62452

Postadress
Box 1060
462 28 Vänersborg

Besöksadress
Residensgatan 23

Telefon
0521-27 03 00
E-post: lansrattenivanersborg@dom.se

Telefax
0521-27 03 80

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-12:00
13:00-16:00

BAKGRUND

Borås stad genomförde en upphandling av projektering avseende fackkområdet arkitektur för ombyggnation av kulturhuset i Borås. I tilldelningsbeslutet daterat den 20 november 2008 tillkännagavs att annan uppdragsgivare än Lund & Valentin arkitektur och design AB (Lund & Valentin) tilldelats uppdraget.

Länsrätten beslutade den 28 november 2008 att upphandlingen inte får avslutas förrän länsrätten meddelar något annat. Borås stad överklagade länsrättens beslut men Kammarrätten i Göteborg meddelade inte prövningstillstånd.

YRKANDEN M.M.

Lund & Valentin yrkar att länsrätten förordnar att upphandlingen inte får avslutas innan rättelse sker på så sätt att Lund & Valentin tilldelas uppdraget. I andra hand yrkar Lund & Valentin att länsrätten beslutar att upphandlingen ska göras om. – Som skäl för sina yrkanden anför Lund & Valentin bl.a. Av de administrativa föreskrifterna i förfrågningsunderlaget framgår att det är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet som ska antas. Vidare anges att vid prövningen kommer hänsyn att tas till samtliga omständigheter som påverkar att anbudet bedöms som ekonomiskt mest fördelaktigt. Kriterierna har angivits vara pris, förmåga att genomföra projekt och referenser, utan inbördes rangordning. – Borås stad tilldelade Kvarnström Arkitektkontor AB uppdraget och det bolaget har offererat ett pris på 1 150 000 kronor och bedömt tidsåtgången till 1 941 timmar. Lund & Valentin har det näst lägsta totalpriset, 1 452 000 kronor med bedömd tidsåtgång om 2 630 timmar. – Vid kontakt med de ansvariga för upphandlingen har framkommit att samtliga sju anbudsgivare bedömts likvärdiga när det gäller förmåga att genomföra projektet och referenser. Alla anbudsgivare

fick högsta poäng i dessa delar. Det utslagsgivande kriteriet har varit priset.

– Av de administrativa föreskrifterna framgår att förutom det fasta arvudet ska även kategoriprislista för uppdraget ingå i anbudet. Av förfrågningsunderlaget framgår endast att priset är ett av tre kriterier vid utvärderingen. Någon beskrivning av vilket pris som ska vara utslagsgivande har inte lämnats. Utifrån att det i förfrågningsunderlaget angetts att även kategoriprislista skulle lämnas kan inte annan slutsats dras än att även detta skulle vägas in i bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Vid en analys av anbuden utifrån timpriser och den bedömda tidsåtgången framgår att Kvarnström Arkitektkontor AB har debiterat ett genomsnittligt pris för sina 1 941 timmar på 592 kronor per timma medan Lund & Valentin har ett genomsnittligt pris för sina 2 630 timmar på 552 kronor per timme. Övriga anbudsgivare ligger väsentligt över dessa nivåer. Borås stad får således väsentligt mer för sina pengar om man antar Lund & Valentins anbud än om man antar något av de andra. Lund & Valentins anbud ska därför anses vara det ekonomiskt mest fördelaktiga för Borås stad.

– De olika anbuden uppvisar en mycket stor spridning när det gäller antalet timmar som anbudsgivarna har ansett att uppdraget kommer att kräva. Anbudsgivaren Wingårdh Arkitektkontor AB har t.ex. angivit 6 773 timmar i sitt anbud, vilket ska jämföras med det vinnande anbudets 1 941 timmar. Trots dessa stora skillnader har Borås stad ansett att de sju utvärderande anbuden har samma möjlighet att genomföra projektet och därför gett samtliga högsta poäng. Detta är inte en korrekt tillämpning av de utvärderingskriterier som Borås stad satt upp i förfrågningsunderlaget.

– Borås stad har i sitt förfrågningsunderlag efterfrågat både totalpris och timpris. Lund & Valentin har i sitt anbud kombinerat relativt många arbetstimmar med ett förhållandevis lågt pris. Den stora spridning som anbuden från sju kompetenta arkitektkontor uppvisar när det gäller antalet timmar som krävs för att genomföra uppdraget är en tydlig indikation på att det krävs ett stort antal arbetstimmar för att genomföra detta omfattande kulturprojekt. Detta borde leda Borås stad till att det anbud som erbjuder flest

arbetstimmar till lägst kostnad är det som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Lund & Valentins anbud är därför det som ska tilldelas kontraktet vid en korrekt utvärdering av anbuderna utifrån de kriterier som Borås stad satt upp i förfrågningsunderlaget. – För ett arkitektuppdrag kan det aldrig vara så att det är den som på förhand avser att arbeta kortast tid med ett projekt som utför uppdraget på det ekonomiskt mest fördelaktiga sättet. En sådan tillämpning innebär att det är det anbud som har lägst pris som tilldelas kontraktet och inte det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktigt. Att en upphandlande enhet inte kan ändra grunden för tilldelning av kontrakt under upphandlingens gång framgår av förarbetena (prop. 2006/07:128 s. 405)

Borås stad anser att ansökan ska avslås och vidhåller beslutet att uppdraget ska tillfalla Kvarnström Arkitektkontor AB. Som skäl anför Borås stad bl.a. följande. – Borås stad beslutade att upphandla arkitektarbete för en omfattande ombyggnad av stadens kulturhus. Vad som har anförts i motpartsbolagets begäran om överprövning av den 28 november 2008, punkt 2.1 (aktbilaga 1), är i detta avseende ostridigt, med undantag för att kriterierna vid anbudsprövningen, utan inbördes rangordning skulle vara pris, förmåga att genomföra projekt och referenser. Eftersom samtliga de prequalificerade anbudsgivarna uppfyllde de två sista kriterierna återstod endast priskriteriet vid den slutliga prövningen. – För arbetet som upphandlingen avsåg skulle anbudsgivarna lämna ett fast pris. Det lägsta fasta priset för arbetet offererades av Kvarnström Arkitektkontor AB, som åtog sig uppdraget mot ett fast pris av 1 150 000 kronor. Det näst lägsta priset offererades av Lund & Valentin som åtog sig arbetet mot ett pris av 1 452 000 kronor. Skillnaden uppgick således till 302 000 kronor. – Det saknar helt betydelse för Borås stad hur många timmar som åtgår för att utföra det i anbudsunderlaget angivna arbetet. Priset är fast och avser ett i anbudsunderlaget väl preciserat arbete. – För den händelse att Borås stad skulle behöva få utfört tilläggsarbeten önskade Borås stad också uppgift om vilket

timpris som skulle debiteras för sådana arbeten. – Anledningen till att Borås stad önskade uppgift om hur många timmar anbudsgivarna avsåg att lägga ner på fastprisarbetet var huvudsakligen att man var intresserad av de olika arkitektbolagens sätt att arbeta med det aktuella uppdraget. Däremot saknade denna uppgift betydelse för bedömningen av vilken anbudsgivare som lämnat det lägsta priset. – Ytterligare ett skäl till att efterfråga antalet arbetstimmar för fastprisarbetet var att Borås stad önskade gardera sig mot risken att någon lämnade ett för lågt anbud för huvudarbetet, som sedan kompensades med ett högt timarvode för eventuella extrabeställningar. Borås stad ville således kunna kontrollera att timkostnaden för arbetet enligt det fasta arvodet låg i nivå med timkostnaden för eventuella extrabeställningar. Borås stads enda sätt att kontrollera detta var att få reda på hur många timmar anbudsgivarna avsåg att lägga ner på huvudarbetet (med det fasta priset). – Det finns anledning att utgå från att vissa (förmodligen mindre) tilläggstjänster kan komma att behöva beställas. Dessa tjänster kommer under inga förhållanden vara av den storleksordningen att de uppgår till samma omfattning som det arbete som avses med det fasta priset. – Lund & Valentins timpris för extra arbeten (utöver det arbete som avses med det fasta priset) är 40 kronor lägre än det pris som har offererats av Kvarnström Arkitektkontor AB medan det skiljer 302 000 kronor till Kvarnström Arkitektkontor AB:s fördel när det gäller det fasta priset. Det innebär att tilläggsbeställningarna måste uppgå till hela 7 550 arbetstimmar för att Lund & Valentins pris skulle vara lägre än det pris som offererats av Kvarnström Arkitektkontor AB. Det är helt uteslutet att Borås stad skulle lägga tilläggsbeställningar motsvarande 7 550 timmar. Allra helst som Lund & Valentin har angivit den totala tidsåtgången för huvudarbetet till 2 630 timmar. Tre gånger så mycket skulle således behöva läggas ut som tilläggsbeställningar i förhållande till huvudarbetet för att Lund & Valentins pris skulle vara det lägsta. Om så mycket som 1 000 timmars arkitektarbete skulle extrabeställas skulle skillnaden i timpris behöva uppgå till 302 kronor per timma i stället för den aktuella skillnaden, 40 kronor per

timma, för att Lund & Valentins pris skulle bli lägre. – Då Kvarnström Arkitektkontor AB:s fasta pris var så avsevärt mycket lägre än Lund & Valentins anbud saknade egentligen kategoriprislistan (avseende eventuella tilläggsbeställningar) helt betydelse för bedömningen av vem som offerrade det lägsta priset. Kategoriprislistan hade bara haft betydelse om de båda anbudsparterna hade legat väldigt nära varandra i avseende på det fasta priset, vilket de således inte gjorde.

DOMSKÄL

Gällande bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 12 kap. 1 § LOU framgår att en upphandlande myndighet ska anta anbudet

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten, eller
2. det anbud som innehåller det lägsta priset.

Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, ska myndigheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftskostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetisk, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd.

Av 16 kap. 2 § samma lag framgår följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören

lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen skall göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Utredning

Av handlingarna i målet framgår att aktuell upphandling inleddes med en prekvalificering där sju leverantörer valdes ut och fick möjlighet att lämna anbud.

Av underlaget *Administrativa Föreskrifter* från Borås stad, punkt U1.3 framgår bl.a. att ersättning utgår med fast arvode.

Av punkt U3.1 framgår bl.a. följande om anbuds form och innehåll. I anbudet ska anges uppgifter om

- organisation, vilka personer som ska arbeta med projektet samt CV för de aktuella personerna,
- referenser, förteckning över likartade projekt som anbudsgivaren medverkat i under de senaste åren,
- system för kvalitets- och miljöledning,
- preliminär ritningsförteckning,
- ersättning – fast arvode enligt punkten U1.3 och kategoritimplislista för uppdraget m.m.

I punkt U5.3 står följande om Borås stads prövning av anbud. Vid prövning av anbud kommer hänsyn att tas till samtliga omständigheter som påverkar att anbud bedöms som ekonomiskt mest fördelaktigt. Kriterier vid anbudsprövning är, utan inbördes rangordning, pris, förmågan att genomföra projektet och referenser.

Länsrättens bedömning

När utvärderingsgrunden det ekonomiskt mest fördelaktiga priset används ska upphandlingsmyndigheten anta det anbud som uppfyller alla krav an-

givna i förfrågningsunderlaget och som vid en relativ bedömning mellan anbuderna är det ekonomiskt mest fördelaktiga.

Samtliga anbudsgivare har bedömts likvärdiga vad gäller kriterierna förmåga att genomföra projektet och referenser och det utslagsgivande har därför varit priset. Att det angivna innebär att något fel begåtts vid upphandlingen påstår Lund & Valentin därigenom att Lund & Valentin synes mena att Wingårdh Arkitektkontor AB borde ha bedömts ha en större förmåga att genomföra projektet än vinnaren eftersom det arkitektkontoret angett ett avsevärt högre timantal. Att de av Lund & Valentin åberopade grunderna i denna del medför att kommunen tillämpat kriteriet förmåga att genomföra projektet felaktigt och att detta inneburit skada eller risk för skada för Lund & Valentin framgår dock inte.

Lund & Valentin menar vidare att det inte anges vilket pris som ska vara utslagsgivande. Att anbudet avser ett arbete till fast pris framgår av punkten A9.12, vari anges att fast arvode utgår för projekteringsarbetet. Vidare anges det i punkten U1.3 bl.a. att ersättning utgår med fast arvode medan punkten A2.4 preciserar uppdragets omfattning. I punkten A9.11 anges att rörligt arvode utgår för tillkommande arbeten. Av punkten U3.1 framgår slutligen att anbudet ska innehålla uppgifter om ersättning i form av dels fast arvode enligt U1.3, dels kategoritimprislista för uppdraget. När det då i punkten U5.3 anges att ett kriterium vid anbudsprövningen är pris blir svaret på Lund & Valentins påstående i denna del att detta pris rimligen inte kan vara något annat pris än det fasta arvode som ska utgå för projekteringsarbetet eftersom det ju är det enda begärda pris som anbudsgivaren enligt förfrågningsunderlaget ska ange i sitt anbud. Kategoritimprislistan är ju enbart en prislista över timpriset för anbudsgivarens olika personalkategorier och den talar inte om vilket pris som anbudsgivaren begär för att utföra projekteringsarbetet. Det får således anses klart framgå av förfråg-

ningsunderlaget att det är det fasta arvudet för projekteringsarbetet som utgör det kriterium för pris som anges i punkten U5.3.

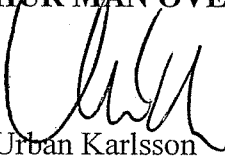
Lund & Valentin menar att eftersom det i förfrågningsunderlaget anges att även kategoritimprislista för uppdraget ska lämnas kan inte annan slutsats dras än att även detta skulle vägas in vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Att så skulle ske framgår inte av förfrågningsunderlaget. Vid en relativ bedömning mellan anbuden är detta heller inte något kriterium som bör vägas in. Kommunen har angett skälen till att kategoritimprislistan skall finnas med. Kommunen har inte haft skäl att väga in kategoritimprislistan vid bedömningen av vilket anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt och kommunen har, enligt vad som framkommit, inte heller gjort detta.

Att Lund & Valentin hamnar på lägst pris per arbetad timma om man ser till genomsnittspris per timma utifrån av Lund & Valentin uppskattad tidsåtgång för de olika yrkeskategorier som ska arbeta med projektet, varvid Lund & Valentin hamnar på ett genomsnittligt pris per timma om 552 kronor mot Kvarnström Arkitektkontor AB:s 592 kronor, saknar betydelse vid en bedömning av vad som är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet eftersom det för kommunen knappast kan ha någon betydelse hur många timmar som anbudsgivarna uppskattar att deras personal av olika yrkeskategorier ska lägga ned på projektet.

Vad Lund & Valentin anför i övrigt visar inte att kommunen begått något beaktansvärt fel vid upphandlingen.

Sammanfattningsvis saknas skäl att förordna att upphandlingen ska rättas eller göras om på de av Lund och Valentin åberopade grunderna. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B)

Urban Karlsson